

**MESTNA OBČINA NOVA GORICA
MESTNI SVET**

Na podlagi 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradne objave 6/2002 in 25/2002) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne 28.10. 2003 sprejel naslednji

S K L E P

1. Sprejme se poročilo o projektu Otroški parlament.
2. Sklep velja takoj.

Številka: 414-04-5/2002-6
Datum:

ŽUPAN
Mirko Brulc

MESTNA OBČINA NOVA GORICA
ŽUPAN

O b r a z l o ž i t e v:

V poročilu vam predstavljamo enega izmed petih nacionalnih projektov Zveze prijateljev mladine Slovenije, katere član in izvajalec programov je tudi Medobčinsko društvo prijateljev mladine za Goriško.

Zaradi želje po globalnejši predstavitvi trinajstletnih izkušenj in rezultatov dela otroških parlamentov na lokalnem nivoju, kar pomeni v mestni občini in regiji, vam v kratkih orisih predstavljamo tudi cilje in rezultate otroškega parlamenta kot nacionalnega projekta. Pri tem gre podčrtati poglavje izvedbe in rezultatov otroških parlamentov v organizaciji MDPM za Goriško (prej ZPM Nova Gorica), ki je imelo v vsem tem obdobju, tako na lokalnem kot na nivoju aktivnega sodelovanja na državnih otroških parlamentih, izjemno pomembno vlogo. Vsem, ki so pripomogli, sodelovali, organizirali in vplivali na pomemben delež goriških učenk in učencev pri oblikovanju zaključnih dokumentov, sklepov in dogovorov na državnih otroških parlamentih skozi vsa ta leta, gre priznanje in pohvala. Pri tem ne smemo pozabiti na množico mentorjev, predanih pedagoških delavcev, prostovoljcev in sodelavcev društva iz vseh osnovnih šol na Goriškem.

Seveda bi bili nepopolni, če bi izpustili iz kroga zaslužnih najpomembnejše akterje otroških parlamentov – otroke. Ti so v svojih hotenjih, zvedavosti, iskrenosti in želji po urejanju najbolj izstopajočih problemov, ki jih tarejo, izpostavili, zahtevali in zapisali nekaj pomembnih sporočil, ki so naslovljena na današnjo družbo v najširšem smislu, na družino in na starševstvo ter na šolo kot institucijo v konkretnem smislu.

Vse to smo poskušali predstaviti v tem dokumentu z upanjem, da je eno izmed temeljnih poglavij dela naše organizacije s tem bolj osvetljeno.

Mestnemu svetu Mestne občine Nova Gorica predlagamo, da predloženo gradivo obravnava in sprejme.

Številka: 414-04-5/2002-6

Datum: 16. 10. 2003

ŽUPAN
Mirko Brulc

PRIPRAVILA:

Janko Rednak, predsednik MDPM za Goriško

Iva Devetak, koordinatorica OP v regiji

*Medobčinsko društvo
príjateľev mladine za Goríško*

OTROŠKI PARLAMENT

- predstavítev -

*otroci so potenciali, ne problemi -
so investicija, ne strošek,
dajmo jim prioriteto, tudi ko gre za njihovo veselje!*

PREDSTAVITEV OTROŠKIH PARLAMENTOV

Otroški parlament je eden od vzvodov za uresničevanje 13. člena Konvencije OZN o otrokovih pravicah. Je edinstven projekt, s katerim otrokom in mladostnikom omogočamo sodelovanje pri odločanju o vprašanjih, ki jih zanimajo. Temeljni smoter projekta je državljanska vzgoja otrok in izobraževanje otrok in mladostnikov za demokracijo, kar je vsekakor ena od aktualnih evropskih tem. S tem želimo pri otrocih in mladostnikih razvijati tako osebnostne kot družbene spretnosti in znanja, s katerimi se bodo lahko odzivali na izzive modernih družb v razširjeni Evropi.

Kratek zgodovinski pregled:

Prvi otroški parlament je bil na pobudo Komisije za otrokove pravice pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije organiziran v letu 1990. Odtlej se izvaja redno vsako leto. Od leta 1996 na podlagi Pravilnika o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli (sprejet po pobudi na OP) kot ŠOLSKI PARLAMENT legitimna oblika tudi znotraj osnovne šole.

Vsebine otroških parlamentov:

1990: PRVI: OTROKOM ZDRAVO IN VARNO OKOLJE – prvi otroški parlament je bil v skupščini Slovenije 19.10.1990. Udeležilo se ga je 105 otrok iz 44 občin;

1991: DRUGI: PROSTI ČAS – drugi otroški parlament je bil 28. 2.1992 v mali dvorani Skupščine Republike Slovenije. Na parlamentih je bilo zbranih 109 mladih parlamentarcev iz 45 občin.

1992: TRETJI: OTROKOM PRIJAZNO ŠOLO: tretji otroški parlament je bil 11. decembra 1992, udeležilo se ga je 67 otrok iz 30 občin:

1993: ČETRTI: BREZ NASILJA ZA PRIJATELJSTVO – četrti otroški parlament je bil 14. decembra 1993

1994: PETI – MOČ PRIJAZNE BESEDE – peti otroški parlament je bil 12. decembra 1994;

1995: ŠESTI – DA BI ZMOGEL REČI: NE, HVALA – ALKOHOLU, CIGARETAM, DROGAM IN VSEM OBLIKAM NESTRPNOSTI – šesti OP. je bil 11. decembra 1995

1996: SEDMI- IMAM PRAVICO – IMAŠ PRAVICO – sedmi OP je bil 19.12.1996

1997: OSMI- DANES SEM TI IN TI SI JAZ (odnosi med vrstniki) – osmi OP je bil 1.12.1997

1998: DEVETI- OTROCI IN MEDIJI – potekal je 7.12.1998, prisotnih je bilo 172 otrok

1999: DESETI – IMAVA SE RADA (spolnost in AIDS) – 6.12.1999, prisotnih je bilo 190 otrok

2000: ENAJSTI- HOČEM, TOREJ ZMOREM (otroci in mladi imamo težave – kako jih rešujemo?) potekal je 5.2.2002, prisotnih je bilo 115 otrok

2001: DVANAJSTI – MOJ PROSTI ČAS – potekal je 21.1.2002, prisotnih je bilo 115 otrok

2002: TRINAJSTI – OTROŠTVO BREZ NASILJA IN ZLORAB – potekal je 14. 3. 2003, prisotnih je bilo 95 otrok

Vizija programa:

Okrepiti mnenja otrok, ko gre za uresničevanje njihovih pravic. Otroški parlamenti naj bi prispevali k oblikovanju lika mladega parlamentarca, ki bo sposoben voditi demokratičen dialog na temeljih kulture in morale in ki bo sposoben za svoje odločitve prevzemati tudi odgovornosti. Oblikovati človeka demokracije in vrednot.

Strateški cilji:

Otroški parlamenti se vedno bolj uveljavljajo kot oblika za demokratično izmenjavo mnenj otrok in sprejemanje odločitev o posameznih aktualnih vprašanjih, ki zadevajo življenje otrok.

V nadaljnjem razvoju programa pa želimo predvsem vzpodbuditi vse pristojne subjekte k **večji naravnosti in odgovornosti za uresničevanje sklepov otroških parlamentov.**

Namen in cilji programa:

Predlog za uvedbo otroških parlamentov je pred 13 leti podala Komisija za otrokove pravice pri ZPMS. Povod zanj so bili predlogi za nadaljevanje t.im. 'pionirskih problemskih konferenc', ki so v osemdesetih letih pomenila začetek participacije otrok v okolju kjer živijo in se šolajo. Osnovni namen programa je namreč prav **zagotavljanje participacije otrok pri odločanju o njihovi kvaliteti bivanja in izobraževanju**. Podlaga za izvajanje programa so izbrane teme, ki jih določijo otroci vsako leto na Nacionalnem otroškem parlamentu.

Strategije za doseg ciljev:

osveščanje javnosti o vprašanjih, ki zadevajo življenje otrok, spoštovanje njihovih pravic in uresničevanje obveznosti
razvijanje prostovoljnega dela pri izvajanju programa
zagotavljanje osnovnih pogojev za organizirano in strokovno delovanje pri vzgoji otrok za demokracijo

Preverjanje učinkov programa:

poročilo o izvajanju sklepov otroških parlamentov
evalvacija poteka šolskih, občinskih in nacionalnega parlamenta
nastopi in prispevki otrok na nacionalnem otroškem parlamentu
pri velikem številu mladih parlamentarcev se proces graditve osebnosti in lika parlamentarca odraža v pragu kulture dialoga že pred zaključkom osnovne šole
uspešnosti vpliva programa otroških parlamentov na razvoj in izobraževanje za demokracijo, se oblikuje tudi preko javnega mnenja.

Metode dela:

izobraževanje mentorjev otroških parlamentov
organizacija otroških parlamentov

Šolski otroški parlamenti se izvedejo po razrednih skupnostih po vseh šolah.

Občinski otroški parlamenti: organizirajo jih društva in zveze prijateljev mladine na območju občin. Na občinske otroške parlamente delegirajo delegate iz šolskih otroških parlamentov po že utečenem organizacijskem načrtu oz. načrtu, ki ga pripravijo DPM. Občinski otroški parlamenti delegirajo po enega delegata na nacionalni otroški parlament, razen mestne občine, ki delegirajo po 5 delegatov. Delegati občinskih otroških parlamentov se organizirajo v regijske skupine v okviru katerih se dogovorijo o vsebini razprave in določijo razpravljalca za nacionalni otroški parlament.

Nacionalni otroški parlament: sestavljajo delegati iz vsake občine izbrani po usklajevalnem postopku v regijah.

Časovni obseg programa:

Program se izvaja preko celega leta

Strokovno vodenje programa:

Program OP se izvaja po načelu prostovoljnosti.

Program OP na nacionalni ravni strokovno vodi predsednica Komisije za otrokove pravice pri ZPM Slovenije.

Program OP na lokalni ravni strokovno vodi delovna skupina mentorjev šolskih parlamentov v okviru lokalnih društev ali zvez prijateljev mladine.

Program OP v osnovni šoli oz. Šolskih parlamentov strokovno vodita ravnatelj osnovne šole in mentor šolskega parlamenta.

Organizacija dela:

Organizacijsko tehnične in administrativne naloge in dela za izvedbo programa so organizirane v okviru Strokovne službe ZPM Slovenije in lokalnih društev ali zvez.

PLAN IZVEDBE OTROŠKIH PARLAMENTOV V REPUBLIKI SLOVENIJI

Termin	Nivo/nosilec	Metoda
SEPTEMBER OKTOBER	RAZREDNE SKUPNOSTI /MENTOR	neposredni pogovori z učenci anketni vprašalnik pisni izdelki otrok miselni vzorci
OKTOBER NOVEMBER	ŠOLSKI OP / RAVNATELJ, MENTOR	SKLIC ŠOLSKEGA PARLAMENTA na podlagi Pravilnika dnevni red: - izvolitev delovnega predsedstva, zapisnikarja, komisije za sklepe - obravnavo osrednje vsebine OP (predstavitev izhodišč, predstavitev stališč oblikovanih na razrednem

		<p>nivoju, predstavitev drugih oblik in izdelkov otrok)</p> <ul style="list-style-type: none"> - uresničevanje sklepov predhodnega OP - »Kje pa mene čevelj žuli?!« obravnava aktualne problematike otrok na šoli - sklepi - izvolitev delegacije za občinski otroški parlament - razno
NOVEMBER DECEMBER	<p>OBČINSKI OP /DRUŠTVA IN ZVEZE PRIJATELJEV MLADINE NA LOKALNI RAVNI / SEKRETARJI, PREDSEDNIK I /OTROŠKA VLADA</p>	<p>SKLIC OBČINSKEGA OTROŠKEGA PARLAMENTA - predstavniki otrok iz vseh šol v občini</p> <p>dnevni red:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvolitev organov parlamenta - uresničevanje sklepov predhodnega OP - uvodna izhodišča osrednje vsebine OP - predstavitev sklepov šolskih OP - razprava - »Kje pa mene čevelj žuli?!« aktualna vprašanja, ki se nanašajo na življeje otrok v lokalni skupnosti - sklepi - izvolitev delegacije otrok za regijsko koordinacijo oz. parlament - razno
DECEMBER JANUAR	<p>REGIJSKE KOORDINACIJE ali PARLAMENT I /REGIJSKI KOORDINATORJI/OTROŠKA VLADA</p>	<p>SKLIC OTROŠKEGA PARLAMENTA V REGIJI ali REGIJSKA KOORDINACIJA -</p> <p>Delegacije otrok občinskih otroških parlamentov</p> <p>dnevni red:</p> <ul style="list-style-type: none"> - priprava na nacionalni otroški parlament - izvolitev predstavnikov za nacionalni OP - priprava gradiva in dogovor o poročevalcu na NOP
JANUAR FEBRUAR	<p>NACIONALNI OP /ZPMS, REGIJSKI KOORDINATORJI, MENTORJI/ OTROŠKA VLADA</p>	<p>SKLIC NACIONALNEGA OTROŠKEGA PARLAMENTA -</p> <p>delegacije posameznih regij /v naprej dogovorjena območja/</p> <p>(število je omejeno na sedeže v parlamentu)</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvolitev delovnega predsedstva - sklepi predhodnega OP - uvod v temo OP - razprava – predstavitev sklepov OP - sklepi - določitev teme za naslednji OP

OTROŠKI PARLAMENT / OP na GORIŠKEM

Kot oblika demokratičnega dialoga se OTROŠKI PARLAMENT izvaja v vseh osnovnih šolah na Goriškem že od samega začetka. Pogovori, pobude in polemike na šolskem parlamentu se nadgradijo s parlamentom na občinski in regionalni ravni in se zaključijo na nacionalnem OP. Projekt je gotovo ena najbolj izvirnih oblik spodbujanja otrok k izražanju lastnih mnenj o vprašanjih, ki jih po demokratičnem postopku izberejo sami. **V programu sodelujejo ob podpori razrednikov, mentorjev, ravnateljev in prostovoljcev, vsi osnovnošolci in tudi učenci na osnovni šoli s prilagojenim programom.**

KDO SODELUJE V OTROŠKEM PARLAMENTU?

V programu OP sodelujejo osnovnošolci, ki so jim v šolah v pomoč ravnateljji, mentorji, učitelji, svetovalni delavci... izven šole pa sodelavci in prostovoljci Medobčinskega društva prijateljev mladine za Goriško. Program OP financirajo lokalne skupnosti. Donator otroškega parlamenta na Goriškem je v letu 2003 podjetje M-servis Nova Gorica.

PLAN in IZVEDBA OP

- določitev terminskega plana za izvedbo OP na posamezni ravni /delovna skupina mentorjev OP pri MDPM za Goriško
- strokovno spopolnjevanje mentorjev otroških parlamentov za začetek pogovorov na ravni razrednih skupnosti pred sklicem šolskega parlamenta / MDPM za Goriško
-
- sklic šolskega OP / ravnatelj + mentor OP
- sklic občinskega OP / MDPM za Goriško v sodelovanju z župani posameznih občin
- sklic OP v regiji / koordinator OP v regiji - I.D. MDPM za Goriško
- udeležba delegacije OP na Nacionalnem OP / MDPM za Goriško
-
- zasedanje šolskega parlamenta poteka v prostorih posamezne osnovne šole - običajno vabljeni: predstavniki krajevne skupnosti ter predstavniki zavodov in nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri kreiranju življenja in dela otrok na šoli in ob njej
- zasedanje občinskega OP poteka v dvoranah, kjer zasedajo občinski in mestni svet - običajno vabljeni: predstavniki občine s področja družbenih dejavnosti, predstavniki zavodov in ustanov ter NGO, ki v svojih programih vključujejo delo z otroki in mladino, ravnateljji, mentorji OP
- zasedanje OP v regiji je praviloma v Novi Gorici - običajno vabljeni župani vseh občin v regiji, predstavniki drugih ustanov, ki delujejo na področju regije, ravnateljji, mentorji OP
- zasedanje OP na nacionalni ravni je v veliki dvorani Državnega zbora Republike Slovenije v Ljubljani - običajno vabljeni - predsednik države RS, predsednik Državnega

zbor RS, predsednik Vlade RS, ministri - še posebej minister za šolstvo in šport, minister za okolje in prostor, varuh za človekove pravice ...

Značilnost otroškega parlamenta v šoli in v občini je poleg osrednje, v naprej izbrane vsebine, še točka dnevnega reda, ki ji pravimo: »**Kje pa mene čevelj žuli!**« Tu lahko otroci in mladostniki predstavijo svoje mnenje, ideje, želje in dileme o vprašanih, ki jih zadevajo v danem trenutku, o vprašanih, ki zadevajo okolje v katerem odraščajo, okolje v katerem se šolajo, pogoje bivanja v katerih živijo ipd...

OTROŠKA VLADA

Otroška vlada je oblika participacije otrok k programu OP v času med dvema zasedanjema nacionalnega OP. Otroško vlado na nacionalni ravni sestavljajo člani delovnega predsedstva nacionalnega OP. Otroško vlado na lokalni ravni sestavljajo člani delegacije otrok iz regije za nacionalni OP. Vodja delegacije za nacionalni otroški parlament je obenem predsednik lokalne otroške vlade in tudi član otroške vlade na nacionalni ravni.

Predsednik otroške vlade na Goriškem je MATJAŽ VIDMAR, učenec 7. razreda OŠ Frana Erjavca iz Nove Gorice.

NALOGE OTROŠKE VLADE:

- promocija sklepov občinskega, regionalnega in nacionalnega otroškega parlamenta
- predstavitev sklepov občinskega otroškega parlamenta občinskim in mestnemu svetu ter drugim zavodom in ustanovam, ki so odgovorni za mlade in njihov razvoj
- spremljanje uresničevanja sklepov otroškega parlamenta v posameznih občinah
- pobude za dodatno izobraževanje učenk in učencev, ki želijo aktivneje sooblikovati program otroških parlamentov na lokalni ravni
- sodelovanje z mediji oz. skupinami mladih pri oblikovanju javnih radijskih in TV oddaj na lokalni ravni
- sodelovanje z mentorji otroških parlamentov in svetovalnimi službami na šolah pri reševanju pobud in predlogov ter pripomb in dilem, ki jih učenci oddajajo v NABIRALNIKE
- priprava in izvedba zasedanja otroških parlamentov na občinski in regionalni ravni

PROGRAM OTROŠKE VLADE

DO ZASEDANJA 14. OTROŠKEGA PARLAMENTA v občini na temo »HUMANI MEDOSEBNI ODNOSI in ZDRAVA SPOLNOST«:

- izvedba delavnic »Odraščanje in mi« za vse učence 7. in 8. razredov OŠ na Goriškem
- komunikacija in vodenje parlamenta - izobraževanje za člane vlade in predsednike šolskih parlamentov
-

- pregled izvajanja sklepov 13. seje OŠ na temo »Otroštvo brez nasilja in zlorab« s povdankom na pobude v zvezi z zmanjševanjem nasilja med in nad otroki:
 1. šola za starše - število programov in obisk
 2. zaupnik otrok – kdo je 'varuh otrok' na šoli
 3. nabiralniki - vsebine in število
 4. centri za socialno delo - informiranje javnosti o pogostosti pojavov nasilja nad otroki v družini
 5. policija - ocena /porast ali padanje/ nasilja med in nad otroki
 6. TOM telefon – najpogostejši vzroki za klic v sili

SKLEPI 13. DRŽAVNEGA OTROŠKEGA PARLAMENTA - 14.3.2003

- DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE -

Tema:

»OTROŠTVO BREZ NASILJA IN ZLORAB«

/povzetek zapisnika/

Pravice otrok so opredeljene v Konvenciji ZN o otrokovih pravicah. Spoštovanje otrokovih pravic je temeljni cilj razprav in sklepov otroškega parlamenta, še zlasti pravic, ki terjajo zaščito otrok pred vsemi oblikami nasilja, različnimi zlorabami in trpinčenjem otrok.

Sklepe in pobude naslavljammo na vse, ki so v državi odgovorni, da vzpodbudijo in zagotovijo uresničevanje otrokovih pravic, še posebej pa s sklepi apeliramo na vse, ki so dolžni poskrbeti za varnost in zaščito otrok pred zlorabami, nasiljem in trpinčenjem in sicer:

- Varuhu človekovih pravic
- Predsedniku vlade RS
- Ministru za delo, družino in socialne zadeve
- Ministru za šolstvo, znanost in šport
- Ministru za zdravje
- Ministru za notranje zadeve
- Ministru za pravosodje
- Direktorju Policijske uprave RS
- Zavodu RS za šolstvo, znanost in šport
- Uradu RS za mladino
- Uradu RS za šolstvo, znanost in šport
- Medijem (TVS, POP-TV, A-kanal)
- Centrom za socialno delo
- Ravnateljem Osnovnih šol
- Otroškim zdravnikom, pediatrom
- Županom

Sklepi 13. otroškega parlamenta so strnjeni v tri osnovna področja in sicer:

I. Nasilje v družini:

- ii. Šola
- iii. Družba

I. Nasilje v družini

Sklepi:

1. **Šola za starše naj postane obvezna oblika izobraževanja staršev.** Uvede naj se že v času priprave na rojstvo otroka in naj se nadaljuje v vrtcih in osnovnih šolah, ko imajo starši še možnost vplivati na vodenje in vzgojo otroka. Staršem je potrebno večkrat poudariti, da otrok lahko postane prijazen, strpen, samozavesten, human človek le ob ljubeči vzgoji, brezpogojni sprejetosti in varnosti.
2. Nasilje v družinah v vseh pojavnih oblikah je potrebno sprotno spremljati in zaznavati z namenom zaščite otrok pred nasiljem, kakor tudi z namenom preprečevanja in zmanjševanja nasilja.
3. **Otroke, žrtve nasilja, je potrebno umakniti iz ogrožujočega okolja ter jim omogočiti namestitve v varno in urejeno okolje,** za kar je dolžna poskrbeti širša družba. Otrokom, ki so žrtve nasilja je potrebno nuditi vso potrebno oskrbo in jim zagotoviti čim boljše pogoje za življenje in razvoj. Istočasno pa je treba z ustreznimi dejanji, ukrepi in programi vplivati na storilce nasilnih dejanj in zlorab s ciljem, da se otroku prvenstveno omogoči vrnitev v domače okolje, če so pogoji vidno izboljšani.

II. Šola

Sklepi:

1. Za učitelje in vzgojitelje naj se organizirajo različne oblike izobraževanja s področja nasilja in zlorab, prepoznavanja le-tega, poznavanja postopkov in ukrepov pri odkrivanju, prijavi, preprečevanju nasilja. Predlagamo, da se o preprečevanju nasilja in zlorab razpravlja na roditeljskih sestankih, skupaj z otroci. Šole naj postanejo prostor za izobraževanje staršev. Priporoča se izvajanje programa »šola za starše« povsod tam, kjer ga še ni.
2. Med priporočljivo učno in razvedrilno literaturo ter v seznam knjig za Bralno značko, naj se vnesejo tudi knjige z vsebinami, ki osveščajo, izobražujejo in informirajo otroke in starše o nasilju med mladimi. Priporoča se razgovore s strokovnjaki na razredni ravni.
3. Učitelji, ki so istim otrokom razredniki več let zapored, lažje prepoznajo otroke, ki živijo v ogrožujočem okolju. Priporočamo, naj to postane praksa v vseh šolah. **Razrednik naj postane zaupnik otrok.**
- Otrokom naj se na šolah zagotovijo šolski varuhi za zaščito otrok in otrokovih pravic.**
4. Policija naj bo v šolah večkrat prisotna, predvsem zaradi nenehnega izobraževanja in osveščanja učiteljev in staršev o ukrepih zoper nasilje in pojavih le-tega in naj javnost osvešča preko različnih zloženkov, letakov, plakatov, šolskega glasila in drugih oblik informiranja. K temu naj pripomore vsaka šola.
5. Otroke, ki so nestrpni in nasilni je potrebno individualno obravnavati, ugotoviti vzroke za takšno obnašanje in jim omogočiti strokovno pomoč. Agresivnejše otroke je potrebno usmerjati v dodatne aktivnosti v okviru interesnih in pristočnih dejavnosti.
6. Učitelje, ki ne zmorejo ali ne znajo pomagati otrokom naj se dodatno izobražuje in usposablja. Učitelje pa, ki s svojim ravnanjem vzpodbujajo k nasilju ali ga celo sami izvajajo pa je potrebno prekvalificirati.
7. Šolska svetovalna služba ne sme omejevati časa za pogovore z otroki. Predvsem otroci v stiski morajo imeti možnost dostopa do svetovalne pomoči, kadar začitijo potrebo.
8. V **VSEH šolah** naj se KONČNO namestijo **NABIRALNIKI** za zbiranje predlogov in želja učencev o življenju in delu na šoli in zunaj nje, pa tudi anonimnih opozoril in sporočil o primerih nasilja med vrstniki, ki ga opažajo v šoli, pa tudi v družini.

9. Nasilneže je potrebno takoj obravnavati in ukrepati. Opravi naj se tudi pogovor s starši, ugotovi okoliščine za nasilno vedenje ter reagira z vzgojnimi ukrepi. Ocene naj nikakor ne bodo sredstvo za vzdrževanje discipline v razredu.

10. V šolah morajo biti izdelana jasna navodila, kako prepoznavati nasilje in natančni postopki za ravnanje v primeru nasilja tako za žrtev kot za priče nasilja, uradne osebe in institucije.

III. Družba:

Sklepi:

1. **Sodišča morajo družinsko nasilje, predvsem pa vse oblike nasilja nad otroki, obravnavati prednostno.** V postopkih pred sodišči morajo biti otroci, ki so žrtve nasilja, bolj zaščiteni kot doslej. Za storilce nasilja in zlorab nad otroki je potrebno v zakonodaji predvideti učinkovitejše kazni in hitrejša kazenska postopke.

2. **Centri za socialno delo** in druge institucije, pristojne da zagotovijo varnost in zaščito otrok, naj **seznanjajo javnost o vseh pojavnih oblikah nasilja** in zlorab; kje se nasilje pojavlja, kako ga prepoznavamo in kakšni so postopki za ukrepanje s ciljem, da se žrtev nasilja zaščiti, storilcem ustrezno pomaga.

3. **Zdravniki** otrok in mladostnikov morajo **o poškodbah**, pri katerih sumijo, da gre za namerno storjene, o teh **obvestiti pristojne organe** in institucije ter otrokom in mladostnikom zagotoviti tudi psihosocialno pomoč.

4. Na centrih za socialno delo, v zdravstvenih domovih in v šolah naj se namestijo **nabiralniki** za anonimne prijave in opozorila v primerih **nasilja** in zlorab nad in med otroci.

5. **Policija naj brezkompromisno in strožje ukrepa** zoper pornografijo preko elektronskih medijev. Pri tem jih mora **vlada podpreti s primerno zakonodajo**, saj obstoječi ne predvidevajo pojavnosti elektronskih medijev. Pri odkrivanju in ukrepanju zoper nasilje in zlorabe otrok in mladostnikov mora biti policija bolj učinkovita. Predlagamo, da se policisti dodatno izobražujejo za delo na področju preprečevanja nasilja in zlorab otrok in mladostnikov.

6. Policija naj bo vselej prisotna na tistih mestih, kjer se zadržujejo mladi in otroci.

7. Preko elektronskih medijev je potrebno, obveščati in informirati o vseh pojavnih oblikah nasilja in zlorab, prepoznavanju le-teh in preprečevanju nasilja in zlorab.

Preko interneta naj se otrokom omogočijo pogovori v smislu opozarjanja na vse oblike nasilja, ki naj jo spremlja strokovna oseba, da bo lahko ukrepala, ko bo zaznala stiske otrok in mladih.

8. Storilcem kaznivih dejanj nasilja nad otroki je potrebno izreka strožje kazni, v kazenskih postopkih pred sodiščem pa dati prednost obravnavi kaznivih dejanj nasilja nad otroki in mladostniki. Otroka in mladostnika je potrebno v postopkih ustrezno zaščititi.

9. **Povečati učinkovitost Centrov za socialno delo pri postopkih v zvezi z družinskim nasiljem.** Socialne delavce je potrebno ustrezno strokovno usposobiti za opravljanje nalog v zvezi z zaščito otrok pred nasiljem v družini.

10. Potrebujemo več svetovalnic za otroke in mlade za pomoč v primeru nasilja in zlorab, več prostorov, kamor se žrtve lahko zatečejo ali se jih namesti, več svetovalnic tudi za nasilneže.

11. **Poostri naj se nadzor nad prodajo drog in alkoholnih pijač mladoletnim osebam.**

12. Medije naj predvajajo več oddaj o preprečevanju nasilja in zlorab. Naj bo več pogovorov z otroci, strokovnjaki, starši s ciljem osveščanja javnosti za hitrejša in učinkovitejša odkrivanja in preprečevanja nasilja in zlorab. Mediji naj predvajajo več kontaktnih oddaj, okroglih miz, intervjujev, anket na temo nasilja med otroci in mladimi. Iz programov morajo izločiti vse oddaje in filme ter

risanke, ki vsebujejo nasilje ali vzpodbujajo k nasilju. Prav tako naj se iz programov izloči filme s pornografsko vsebino.

Staršem priporočamo, da se z otroki o gledanih oddajah čimveč pogovarjajo .

13. Brezplačna linija **TOM telefona otrok in mladostnikov naj deluje neprekinjeno 24 ur na dan** ter naj bo dostopna čim večjemu številu otrok. Program TOM-a naj vzpostavi tesno sodelovanje s policijo in tožilstvom, centri za socialno delo in zdravstvom ter istočasno spoštuje načelo anonimnosti in zaupnosti.

14. Glede na vse večjo pojavnost zasvojenosti z vsemi oblikami nedovoljenih drog in alkoholom, naj se zagotovijo vse oblike preventivnih programov za preprečevanje zasvojenosti, hkrati pa omogoči zdravljenje otrokom in mladostnikom, ki so že zasvojeni.

15. Otroški parlament oziroma razpravo otrok bi morala prenašati nacionalna TV neposredno, tudi zato, da bi bila javnost obveščena o stališčih in razmišljanjih otrok in mladih.

16. Mladoletnim storilcem kaznivih dejanj nasilja in zlorab naj se izrekajo vzgojne in družbeno koristne kazni.

Tema 14. otroških parlamentov: **Humani medsebojni odnosi in zdrava spolnost.**

Delovno predsedstvo OP /op.: sodeloval MATJAŽ VIDMAR, vodja delegacije in otroške vlade iz goriške regije

Datum: 14.marec 2003

NEKATERI SKLEPI OTROŠKIH PARLAMENTOV, pomembni za dvig kakovosti šolanja in bivanja otrok in mladostnikov

DRUŽINA

- omogočiti otrokom zavetje v VARNI HIŠI – v izogib nasilju v družini
- starši bi se morali za boljše starševstvo IZOBRAŽEVATI

DRUŽBA

- varne poti v šolo, več kolesarskih stez
- pokrite avtobusne postaje
- mestna središča zaprta za promet z vozili
- pravice in obveznosti otrok v šoli
- mladinske delavnice – o odraščanju in spolnosti
- mlečne restavracije
- predlog zakona o prepovedi prodajanja alkoholnih pijač mladostnikom
- opozorila o primernosti oddaj ali filmov na TV – tudi v reklamah za film
- predlog zakona o prepovedi kajenja v javnih ustanovah
- imenovanje varuha otrokovih pravic
- predlog zakona o zaščiti in varstvu otrok in mladostnikov
- več prostorov mladim za druženje in zabavo
- nižje cene avtobusnih vozovnic in pogostejše povezave z mestom
- več svetovalcev in daljši čas delovanja TOM telefona
- ko imamo težave in jih ne znamo rešiti, se obrnimo po pomoč k staršem, prijateljem, učiteljem, šolski svetovalni službi, vodstvu šole, zaupni telefon ...
- več urejenih odprtih športnih igrišč in otroških igrišč z varnimi igrali
- povečati učinkovitost Centrov za socialno delo pri postopkih v zvezi z družinskim nasiljem
- zniževanje socialnih razlik med otroki, tudi ko gre za njihov prosti čas

REALIZACIJA POSAMEZNIH SKLEPOV OP – pomembnih za dvig kakovosti izobraževanja in bivanja otrok in mladostnikov

DRUŽINA

- VARNA HIŠA za otroke – žrtve nasilja v družini - projekt Zveze prijateljev mladine Slovenije, predstavljen v letošnjem Tednu otroka – 17 Varnih hiš v Sloveniji – prva že leta 2004
- ŠOLA ZA STARŠE – predavanja za starše, ki jih izvajajo ŠOLE, Zdravstveni domovi in druge ustanove – ŠOLA ZA STARŠE izven mestnih središč – projekt MDPM za Goriško

DRUŽBA

- urejena zakonodaja v zvezi s prepovedjo kajenja in prodaje alkoholnih pijač mladostnim osebam
- opozorilni znak na TV o primernosti oddaj oz. filmov za otroke in mladostnike
- v pripravi je nacionalni program za OTROKE
- VARNE TOČKE – o okviru projekta »Otrokom prijazno mesto«
- širjenje Mladinskih centrov – kot prostora za aktivno izrabo prostega časa otrok v času odraščanja / tudi MC v Novi Gorici na predlog OP - ZPM
- sistemsko urejanje področja OTROŠKIH in ŠPORTNIH igrišč na lokalni ravni / Mestna občina na predlog ZPM v letu 97 prenesla te pristojnosti na Javni zavod za šport
- s 1. januarjem 2004 tudi Novi Gorici /MDPM za Goriško/ pričetek delovanja svetovalne skupine na TOM telefonu /Telfon za otroke in mladostnike v stiski/
- projekt »POMEŽIK SONCU« humanitarna akcija ZPM Slovenije in lokalnih društev za brezplačne počitnice revnim otrokom in mladostnikom

ŠOLA

- pretežke šolske torbice
- leta 90 – zamislite si – po končani osnovni šoli nimamo pojma o računalništvu
- učitelji naj bodo za svoje delo pošteno plačani – učencem pa naj zato dajo pošteno čim več znanja
- nivojski pouk
- tuji jeziki tudi na razredni stopnji
- malice in kosila brezplačna
- prepoved kajenja na šoli in v vrtcih
- tudi dijaki naj imajo svoj parlament
- nabiralnike na vseh šolah
- pravice in obveznosti otrok v šoli
- mladinske delavnice – o odraščanju in spolnosti
- na pedagoške konference vabiti tudi predstavnike učencev
- več razrednih ur za boljšo komunikacijo
- v šolah več organiziranih skupin učencev za samopomoč
- izbirne vsebine na šoli – povezane s spoznavanjem medijev, njihovim delovanjem in poslanstvom
- preverjanje ustreznosti kandidatov za učiteljski poklic

ŠOLA

- pravilnik o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli – tudi s pravno normo uveden institut šolski parlament
- računalniško opismenjevanje že dolgo v vseh osnovnih šolah
- z devetletko tudi uvedba nivojskega pouka in tujega jezika v nižje razrede OŠ
- subvencioniranje šolske prehrane .- za socialno ogrožene tudi brezplačna prehrana
- tudi dijaki imajo svoj parlament
- uspešno izvajanje 'mladinskih delavnic' odraščanje in mi v okviru MC v Novi Gorici
- podpora nabiralnikom v šolah tudi s strani projekta »Otrokom prijazno mesto« v Novi Gorici
- podpora nabiralnikom v šolah /tam, kjer jih še nimajo/ v delovni skupini mentorjev šolskih parlamentov pri MDPM za Goriško – kot izvedbena naloga v tem šolskem letu
- strokovno usposobljeni delavci v svetovalnih službah na vseh šolah za pomoč otrokom pri reševanju njihovih stisk in tegob, povezanih tako s šolo kot z družino in zunanjim svetom

zbrala Iva Devetak,
koordinatorica OP v regiji

N.Gorica, oktober 2003